

ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขา เรื่อง หลักกรรมทาง
พระพุทธศาสนาที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหา
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Effects of Using Tri-Sikha Instructional Model on Problem Solving
Ability and Learning Achievement of Mathayom Ssuksa 2 Students

ผู้วิจัย นางฤดีภรณ์ อินทรเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร บุญใช้

Researcher : Mrs. Rudeeporn Intharathet;

Thesis Advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Bhumbhong Jomhongbhibhat

(2) Asst. Prof. Dr. Prayoon Boonchai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขา เรื่อง หลักกรรมทางพระพุทธศาสนา ที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขาเรื่องหลักกรรมทางพระพุทธศาสนาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน 47 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยเป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่อยู่รวมกันเป็นห้องเรียน ภายในห้องเรียนเดียวกันประกอบด้วยนักเรียนที่ความสามารถทางการเรียน และลักษณะประชากรในแต่ละห้องเรียนมีความคล้ายคลึงกัน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test ชนิด Dependent Samples

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน หลังที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า นักเรียนมีการพัฒนากระบวนการคิดแก้ปัญหา กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการทำงานกลุ่มร่วมกัน

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the effects of using Tri-Sikha instructional model on problem solving ability of Matthayom Suksa 2 Students 2) to study the effects of using the developed instructional model on the students' learning achievement. The subjects of this study were 47 Matthayom Suksa 2 students in the second semester of the academic year 2010 at Renunakhonwittayanukul School the Secondary Educational Service Area 22 using cluster random sampling. The research was one group pretest-posttest design. The statistics used in data analysis were t-test (Dependent Samples).

The results of the research were as follows:

1. The problem solving ability of Matthayom Suksa 2 students learned through the activity using Tri-Sikha instructional model was higher than that before learning at the .01 level of significance.
2. The students' learning achievement after learning through the developed instructional activities was significantly higher than before at the level of .01.

In addition, the result of qualitative analysis showed that students developed their problem solving ability, self study ability, social interaction and participation.

กุ่มิหลัง

ปัจจุบันโลกมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นส่งผลให้มนุษย์จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของสังคมในการพัฒนามนุษย์ในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อช่วยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ความรู้และสติปัญญาของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ จากที่กล่าวมาการศึกษาเป็นส่วนสำคัญเป็นอย่างมากที่ช่วยพัฒนาชาติ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาชาติ ต้องเริ่มที่การพัฒนาคน ด้วยการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่สามารถพัฒนาคนโดยเฉพาะพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ และมีคุณลักษณะที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสืบทอดความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติได้ เพราะวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสถาบันทางสังคม มนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ

ดำรงชีพ การแก้ปัญหาและการปฏิบัติตนในสังคมของมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างชีวิตให้ดีและมีความสุขที่สุด (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 6)

ในปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นคนเก่ง เป็นคนดี และมีความสุข ซึ่งหลักสูตรฉบับนี้มุ่งสร้างปัญญาและพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนให้สามารถคิดอย่างมีระบบ คิดสร้างสรรค์ และมีวิจารณญาณมีความสามารถในการคิดระดับสูง มีพัฒนาการทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้เห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจคนอื่น สามารถแก้ปัญหาข้อแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม คิดแบบองค์รวม และคิดสร้างสรรค์สังคมและโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 2) ในอดีตที่ผ่านมา การสอนวิชาสังคมศึกษาเกิดปัญหาเพราะผู้เรียนได้รับการสอนแบบท่องจำเนื้อหา ไม่สามารถจดจำความรู้ทั้งหมดได้และเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว ความรู้ที่ได้รับจากการท่องจำนั้นจะไม่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง

ของผู้เรียนได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 1) และการสอนแบบการท่องจำเนื้อหาไม่ได้รับการพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะช่างสงสัยและใฝ่หาคำตอบ อีกทั้งเน้นการสอนหนังสือมากกว่าสอนคน เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการอบรม บ่มนิสัยให้พากเพียร ใฝ่เรียน ยึดมั่นในความสุจริตทั้งกาย วาจา ใจ การบ่มเพาะคุณภาพและสุนทรียภาพจนเกิดผลดีต่อผู้เรียน (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544, หน้า 6) ซึ่งผู้สอนจะต้อเน้นในเรื่องของการพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียนแนวทางในการแก้ไขปัญหาครูจำเป็นต้องจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกซึ่งศักยภาพหรือความรู้ความสามารถของตนด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติของตนเอง (Learning by doing) แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ครูไม่ต้องบอกความรู้ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียน แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดหาเหตุผลเพื่อแก้ปัญหาเองด้วยการสอนให้ผู้เรียน คิดมากกว่าจำ สอนให้ทำมากกว่าท่อง ทำให้นักเรียนกลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ หรือเป็นผู้นำตนเองสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตจริงได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 1) สำหรับแนวทางในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนมีหลายอย่างโดยเฉพาะความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกระดับเนื่องจากกระบวนการคิด ในการแก้ปัญหา นี้มีเป้าหมายเพื่อให้ได้ความคิดที่ผ่านการพิจารณาถึงข้อมูล หลักฐานและเหตุผลมาอย่างรอบคอบแล้ว ซึ่งความคิดที่ได้นี้จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวางในทุกๆ สถานการณ์เพราะการกระทำใดๆ ก็ตามควรต้องผ่านการคิดที่รอบคอบก่อน

ดังนั้นการคิดแก้ปัญหาจึงเป็นพื้นฐานของการคิดทั้งปวง เมื่อบุคคลคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว และได้ความคิดที่ผ่านการการคิดแก้ปัญหามาแล้ว การคิดที่ได้มาสามารถนำไปใช้ต่อไปได้ในกระบวนการอื่นๆ เช่น นำไปใช้ในการตัดสินใจ นำไปใช้ในการแก้ปัญหา นำไปปฏิบัติหรือนำไปศึกษาวิจัยต่อ เป็นต้น

การที่นักเรียนรู้จักการคิดแก้ปัญหาได้นั้น ต้องอาศัยเทคนิควิธีการหลายอย่างที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมทางปัญญาหลายๆ และค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์วิจารณ์ปัญหาต่างๆ ด้วยปัญญาจนเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง สามารถนำไปแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง วิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถรู้จักการคิดแก้ปัญหาได้นั้นคือ การสอนแบบไตรสิกขาซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ประกอบด้วยขั้นตอนในการศึกษาตามลำดับ 3 ขั้นตอนที่พระพุทธองค์ทรงเน้น เริ่มต้นด้วยการให้ผู้เรียนมีศีล คือมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติตนก่อนต่อจากนั้นพระองค์จะสอนให้ผู้เรียนมีสมาธิ การมีสมาธิก็ต่อเมื่อร่างกายอยู่ในสภาพปกติ และเมื่อกายควบคุมสติได้ จิตใจก็สงบช่วยให้กำลังความคิดคมกล้าเกิดปัญญา รู้แจ้งวิธีการเรียนแบบนี้เน้นกระบวนการคิดและความรู้แจ้ง (วันเพ็ญ วรรณโกมล, 2544, หน้า 63-64) ซึ่งจะนำไปสู่การการคิดแก้ปัญหาได้ การสอนแบบไตรสิกขาเป็นวิธีการสอนที่มีนักวิชาการหลายท่านให้การสนใจโดยเฉพาะสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณ ราชบัณฑิตยสถาน ได้แนะนำขั้นตอนไตรสิกขาอันเป็นวิธีฝึกหัดอบรมของพระพุทธองค์มาปรับเป็นวิธีสอนและได้นำมาทดลองสอนเองในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นเวลา 7 ปี ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ (วันเพ็ญ วรรณโกมล, 2544, หน้า 64) และจากงานวิจัยของเยาวภา ประคองศิลป์ (2530, หน้า 75) ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนครดาราอำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบไตรสิกขามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเห็นชอบตามหลักพระพุทธศาสนา (สัมมาทิฐิ) วิชาสังคมศึกษา เรื่อง เบญจศีล เบญจธรรม และอิทธิบาท 4 สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับไพรัตน์ ญาดิฉิมพลี (2540, หน้าบทคัดย่อ) ที่ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอมะนัง จังหวัดลพบุรี พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบไตรสิกขามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูจากจุดเด่นของวิธีการสอนแบบไตรสิกขาที่อาศัยหลักของการพัฒนามนุษย์ทั้งกาย วาจา ความคิด จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาเน้นการปฏิบัติฝึกหัดอบรม

ต้นด้วยหลักของศีล สมาธิ ปัญญา ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสอนในวิชา พระพุทธศาสนา จึงมีความสนใจต้องการศึกษาว่าการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนแบบไตรสิกขาจะส่งผลอย่างไรต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล เพื่อจะได้นำผลการศึกษาวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

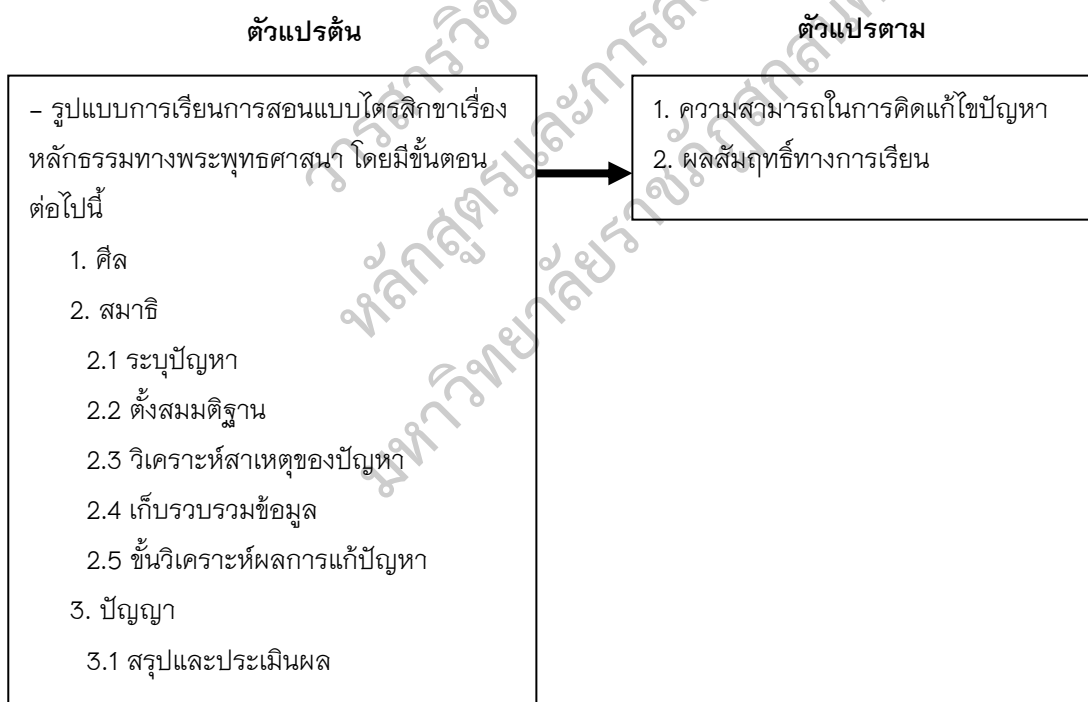
ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขา เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขาเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขา เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 สามารถนำเสนอกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม จำนวน 10 ห้องเรียน รวมนักเรียน 349 คน

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน 47 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยเป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่อยู่รวมกันเป็นห้องเรียน ภายในห้องเรียนเดียวกันประกอบด้วยนักเรียนที่ละความสามารถทางการเรียน และลักษณะประชากรในแต่ละห้องเรียนมีความคล้ายคลึงกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบไตรสิกขา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6 แผน ใช้เวลาสอน 18 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.3 แบบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย

2.4 แบบบันทึกการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เตรียมแผนการสอน แบบทดสอบก่อนเรียน ใบงาน สื่ออุปกรณ์ โดยเฉพาะแบบทดสอบจัดทำสำเนาให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

3. ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และแบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

4. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนตามแผนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง

5. ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดการคิดแก้ปัญหาแก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังจากการทดลองสอนเสร็จสิ้นในทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน และสัมภาษณ์นักเรียนในประเด็นความพึงพอใจว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขา โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{x})

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจความเที่ยงตรงของเครื่องมือตามวิธีการของโรบินเนลลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton)

2.2 หาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของกลุ่ม โดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson

3. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้ค่า t-test (Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขา เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน หลังที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียน การสอนแบบไตรสิกขาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจาก ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียน การสอนแบบไตรสิกขาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า นักเรียน มีการพัฒนากระบวนการคิดแก้ปัญหา กระบวนการ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการทำงานกลุ่มร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

ผู้บริหารและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาควรพิจารณาสนับสนุนให้นำการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขา ไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ทั้ง ในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา อีกทั้งควร สนับสนุนในการจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขา จัดหรือส่งครูเข้าอบรมสัมมนาการจัด การเรียนการสอน แบบไตรสิกขารวมทั้งการจัดหาและจัดทำสื่อประกอบ การเรียนการสอนตามความเหมาะสม

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1.2.1 ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม ควรจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ การเรียนการสอนแบบไตรสิกขาไปทดลองใช้กับนักเรียนใน ระดับชั้นอื่นๆ

1.2.2 การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน

แบบไตรสิกขา ครูผู้สอนควรมีการเตรียมตัวล่วงหน้า ศึกษาเนื้อหาที่ใช้สอนอย่างละเอียด วางแผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดเวลาให้ผู้เรียนศึกษาหา ความรู้ รวบรวมข้อมูล ตลอดจนต้องจัดเตรียมข้อมูล สารสนเทศต่างๆ ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การเรียนการสอน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.3 ผู้สอนควรได้เข้ารับการอบรมและ

สัมมนาหรือขอคำแนะนำจากผู้รู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้มา ปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียน

การสอนแบบไตรสิกขาไปใช้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 หลายๆ โรงเรียน ตลอดจนในระดับชั้นเรียนอื่นๆ ต่อไป เพื่อจะได้ข้อสรุปผลการศึกษาวิจัยที่กว้างขวางมาก ขึ้น

2.2 ควรศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ

การเรียนการสอนแบบไตรสิกขาที่มีต่อตัวแปรตามอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการตัดสินใจ ความพึงพอใจในการเรียนรู้ เจตคติต่อ การเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการ

เรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบไตรสิกขา กับ การสอนด้วยวิธีการสอนอื่นๆ เช่น การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบร่วมมือ การสอนแบบแก้ปัญหา ว่ามีความ แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *เอกสารเสริมความรู้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ไพรัตน์ ญาติมพลี. (2540). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาพระพุทธศาสนาโดยการสอนแบบไตรสิกขากับการสอนแบบไตรสิกขากับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญาานิพนธ์ กค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เยาวภา ประคองศิลป์. (2530). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเห็นชอบตามหลักพระพุทธศาสนา (สัมมาทิฐิ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนแบบปุจฉาวิสัชนา การสอนแบบไตรสิกขา และการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญาานิพนธ์ กค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วันเพ็ญ วรรณโกมล. (2544). *การพัฒนาการสอนสังคมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.